

Dàn ý cảm nhận về đẹp của người đồng mình qua bài Nói với con

[Văn mẫu 9] Hướng dẫn lập dàn ý chi tiết cho đề văn trình bày cảm nhận về đẹp của người đồng mình trong bài thơ Nói với con của Y Phương.

Lập dàn ý chi tiết đề văn cảm nhận về đẹp của người đồng mình qua bài Nói với con

I. Mở bài

- Giới thiệu đôi nét về tác giả và bài thơ:

+ Là nhà thơ dân tộc Tày, thơ Y Phương thể hiện tâm hồn chân thật, mạnh mẽ và trong sáng, cách tư duy giàu hình ảnh của con người miền núi.

+ Ra đời năm 1980, “Nói với con” là một trong những bài thơ hay nhất của ông.

- Nêu vấn đề cần nghị luận: Về đẹp của “người đồng mình”

+ Mượn lời tâm sự với con, Y Phương đã để lại trong lòng người đọc nhiều cảm nhận sâu sắc về những đức tính tốt đẹp của “người đồng mình” – của con người quê hương miền núi.

II. Thân bài

1. Phân tích, cảm nhận những vẻ đẹp (đức tính tốt đẹp) của người đồng mình

- Người đồng mình đáng yêu bởi sự giản dị và tài hoa

+ Trên quê hương thơ mộng nghĩa tình, người đồng mình hiện lên trong cuộc sống lao động cần cù mà tươi vui: “Người đồng mình yêu lắm, con ơi!/ Đan lờ cài nan hoa/ Vách nhà ken câu hát”.

+ Chỉ với những câu thơ ngắn gọn, nhà thơ giúp ta hình dung được hình ảnh đáng yêu của người đồng mình giữa núi rừng thơ mộng, hiền hòa. Vẻ đẹp của họ được gọi ra từ cuộc sống lao động bình dị, từ bàn tay tài hoa và khối óc sáng tạo. Họ có niềm vui giản dị, tinh tế ngay trong cuộc sống mộc mạc đời thường.

- Người đồng mình biết lo toan và giàu mơ ước

+ Người đồng mình không chỉ là những con người giản dị, tài hoa trong cuộc sống lao động mà còn là những con người biết lo toan và giàu mơ ước: “Người đồng mình thương lắm con ơi!/ Cao đo nỗi buồn/ Xa nuôi chi lớn”.

Dàn ý cảm nhận về đẹp của người đồng mình qua bài Nói với con

+ Có thể nói, cuộc sống của người đồng mình còn nhiều nỗi buồn, còn nhiều bộn bề thiếu thốn song họ sẽ vượt qua tất cả, bởi họ có ý chí và nghị lực, họ luôn tin tưởng vào tương lai tốt đẹp của dân tộc.

- Người đồng mình dù sống trong nghèo khổ, gian nan vẫn thủy chung gắn bó với quê hương, cội nguồn

+ “Sống trên đá không chê đá gập ghềnh/ Sống trong thung không chê thung nghèo đói/ Sống như sông như suối/ Lên thác xuống ghềnh/ Không lo cực nhọc” → Phép liệt kê với những hình ảnh ẩn dụ “đá gập ghềnh”, “thung nghèo đói” ⇒ Gợi cuộc sống đói nghèo, khó khăn, cực nhọc => Vận dụng thành ngữ dân gian “Lên thác xuống ghềnh”, ý thơ gợi bao nỗi vất vả, lam lũ => Những câu thơ dài ngắn, cùng những thanh trắc tạo ấn tượng về cuộc sống trắc trở, gian nan, đói nghèo của quê hương.

- Người đồng mình có ý thức tự lập, tự cường và tinh thần tự tôn dân tộc

+ Phẩm chất của người của con người quê hương còn được người cha ca ngợi qua cách nói đối lập tương phản giữa hình thức bên ngoài và giá trị tinh thần bên trong, nhưng rất đúng với người miền núi:

“Người đồng mình thô sơ da thịt

Chẳng mấy ai nhỏ bé đâu con”

→ Sự tương phản này đã tôn lên tâm vóc của người đồng mình. Họ mộc mạc nhưng giàu chí khí, niềm tin. Họ có thể “thô sơ da thịt” nhưng không hề nhỏ bé về tâm hồn, về ý chí.

⇒ Cùng với ý thức tự lực, tự cường, người đồng mình còn ngời sáng tinh thần tự tôn dân tộc và khát vọng xây dựng quê hương:

“Người đồng mình tự đục đá kê cao quê hương

Còn quê hương thì làm phong tục”.

2. Nhận xét, đánh giá

- Với thể thơ tự do, giọng điệu khỏe khoắn vừa tâm tình tha thiết vừa chứa chan hi vọng

- Những hình ảnh, từ ngữ mộc mạc, cụ thể.

- Nhà thơ nói với con về những vẻ đẹp của người đồng mình

- Truyền cho con lòng tự hào về quê hương, dân tộc, nhắn nhủ con biết sống đẹp, biết vượt qua gian khó bằng niềm tin, ý chí như người đồng mình.

Dàn ý cảm nhận về đẹp của người đồng mình qua bài Nói với con

III. Kết bài

- Qua lời thủ thỉ, tâm tình của người cha đối với con, hình ảnh của quê hương, của người đồng mình hiện lên thật chân thực, cụ thể với bao phẩm chất tốt đẹp. Đó là mạch suối ngọt ngào nuôi dưỡng tâm hồn và ý chí cho con.

- Đọc bài thơ, hiểu về vẻ đẹp của những con người quê hương, ta yêu hơn, trân trọng hơn những con người làm giàu đẹp quê hương, đất nước.

Tham khảo bài văn mẫu

Y Phương là một nhà thơ chiến sĩ. Thơ ông cuốn hút người đọc bằng vẻ đẹp vừa chất phác, mộc mạc, vừa mạnh mẽ, trong sáng. Ngôn ngữ và hình ảnh thơ của ông in đậm dấu ấn tư duy hồn nhiên và lối nói rất giàu hình ảnh của người miền núi. Vẻ đẹp của những người dân miền núi được thể hiện đẹp đẽ trong tác phẩm *Nói với con*.

Phần mở đầu bài thơ tác giả đã khái quát cho con về cội nguồn con được sinh ra và nuôi dưỡng chính là trong tình yêu thương của cha mẹ và sự bao bọc, che chở của người đồng mình, của núi rừng thiên nhiên. Sau những lời lẽ hết sức tha thiết ấy, tác giả đi sâu khắc họa những vẻ đẹp của người đồng mình. Qua những vần thơ giản dị, chân thành những phẩm chất tốt đẹp của người đồng mình hiện lên thật rõ nét và đáng trân trọng, tự hào.

Khổ thơ mở đầu bằng câu thơ ngập tràn tình cảm: “Người đồng mình thương lắm con ơi”. Hai tiếng “người đồng mình” được nhắc lại một lần nữa là cách gọi thể hiện sự gần gũi, thân thương như trong một gia đình. “Thương lắm” – bày tỏ sự đồng cảm sâu sắc với cuộc sống nhiều vất vả, gian khó của họ. Rồi đề sau đó là một loạt những phẩm chất tốt đẹp của người đồng mình được ông đưa ra.

Trước hết họ là những người giàu ý chí nghị lực, kiên cường và bền bỉ:

“Cao đo nỗi buồn

Xa nuôi chí lớn”

Câu thơ có cách diễn đạt vô cùng độc đáo, nỗi buồn và chí lớn vốn không thể định hình, định lượng nhưng lại được tác giả dùng cao để đo nỗi buồn, xa để đo ý chí của con người. Cách nói trên đã hữu hình hóa những trắc trở, khó khăn mà người đồng mình phải trải qua đồng thời còn cho thấy ý chí quyết tâm của họ. Trước mọi khó khăn, thử thách họ vẫn không ngừng cố gắng, không ngừng vươn lên. Những khó khăn kia chỉ là thuốc thử, tôi rèn ý chí của họ ngày một mạnh mẽ hơn.

Dàn ý cảm nhận về đẹp của người đồng mình qua bài Nói với con

Không chỉ có ý chí kiên cường, họ còn thủy chung, yêu quê hương tha thiết: *Sống trên đá không chê đá gập ghềnh/ Sống trong thung không chê thung nghèo đói*. Nơi họ được sinh ra, lớn lên gặp biết bao khó khăn, trở ngại nhưng tuyệt nhiên họ chưa một lần kêu than. Các từ phủ định “không chê” được lặp lại hai lần kết hợp với điệp từ “sống” cho thấy sức sống bền bỉ, mãnh liệt của người đồng mình trước những gian truân của cuộc sống. Đồng thời lời thơ còn gửi gắm tâm sự, mong muốn của cha đến con: mong con luôn thủy chung, tình nghĩa với bản làng, quê hương.

Họ còn là người có lối sống phóng khoáng, mạnh mẽ và luôn luôn lạc quan:

“Sống như sông như suối

Lên thác xuống ghềnh không lo cực nhọc”

Câu thơ ngắn, nhịp nhanh như lời thúc giục động viên. Hình ảnh so sánh “như sông như suối” khắc họa lối sống khoáng đạt của con người nơi đây, thành ngữ “lên thác xuống ghềnh” lại gọi nên cuộc sống lao động đầy vất vả. Thế nhưng họ vẫn “không lo cực nhọc” rất lạc quan, yêu đời. Câu thơ là lời khẳng định, ngợi ca của cha về vẻ đẹp của người đồng mình: họ luôn sống mạnh mẽ gắn bó thiết tha với quê hương dù phải trải qua bao khó khăn, cực nhọc. Từ đó người cha muốn: con sống mạnh mẽ vượt lên mọi ghềnh thác cuộc đời bằng ý chí, nghị lực của mình. Không chỉ vậy người đồng mình còn có những phẩm chất tốt đẹp khác khiến người cha rất đỗi tự hào. Đó là mộc mạc, giàu chí khí, niềm tin: “người đồng mình tuy thô sơ da thịt...đâu con”. Họ có thể thô sơ, giản dị về vẻ bề ngoài nhưng lại không hề nhỏ bé về tâm hồn, ý chí.

Tự lực tự cường xây dựng quê hương, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc. Câu thơ đã miêu tả thực công việc thường ngày của họ: đục đá, đẽo đá để “kê cao quê hương”, làm cho quê hương ngày càng giàu đẹp, góp phần nâng cao vị thế quê nhà. Qua đó câu thơ còn ca ngợi tinh thần tự lực, tự cường, chăm chỉ của người đồng mình. Ý nghĩa hơn nó còn mang giá trị tinh thần to lớn “còn quê hương thì làm phong tục”. Ý thơ cho ta thấy một công việc giản dị nhưng trở thành phong tục, nét đặc trưng, biểu tượng của quê hương miền núi. Bởi vậy, câu thơ còn có ý nghĩa ẩn dụ sâu sắc: khái quát về tinh thần tự tôn, ý thức xây dựng phát triển và bảo vệ cội nguồn. Như vậy, bằng sự lao động cần cù, nhẫn nại hàng ngày người đồng mình đã làm nên quê hương với những phong tục tập quán tốt đẹp. Từ đó người cha mong muốn con kế tục và phát huy truyền thống quê hương, sức sống bền bỉ, mạnh mẽ của người đồng mình. Và hãy lấy đó làm hành trang để tự tin vững bước vào đời.

Bằng lớp ngôn từ giản dị, giọng điệu thiết tha tự hào, tác giả đã bộc lộ niềm tự hào sâu sắc về những vẻ đẹp phẩm chất của người đồng mình. Đồng thời qua những lời thơ tha thiết ấy ông còn gửi gắm đến con những lời khuyên những nguyện ước chân thành: con phải sống phóng khoáng tự do, luôn nỗ lực, cố gắng hết mình làm nên vẻ đẹp cho quê hương.

Dàn ý cảm nhận về đẹp của người đồng mình qua bài Nói với con

Tham khảo thêm những bài văn hay phân tích [cảm nhận về đẹp của "người đồng mình" trong tác phẩm Nói với con](#) của Y Phương do Đọc Tài Liệu sưu tầm và tổng hợp. Chúc các bạn học tốt môn Văn !

Tuyển tập [văn mẫu hay lớp 9](#) / **Đọc Tài Liệu**